

České sklo v Evropě, Koreji i Japonsku. To je šest let Křišťálového údolí

Na začátku roku 2019 se Liberecký kraj po nesnadném, dva roky trvajícím jednání dohodl se společností Preciosa na převzetí značky Křišťálové údolí. V loňském roce tak projekt, budící zaslouženou pozornost nejen místních obyvatel, ale i novinářů a cestovatelů z celého světa, oslavil šest let v krajských rukách. Křišťálové údolí je způsob, jak prezentujeme Liberecký kraj zcela autentickou formou, a to doslova po celém světě.

Sklářství má v regionu tradici od vrcholného středověku. Nenalézají se tu ale jen historické sklárny s tradiční ruční výrobou: naopak, mnoho firem i výzkumných pracovišť neustále přichází s novými inovacemi. I proto dokáže zdejší produkce držet krok se světovou špičkou. Zcela zásadní roli pro budoucnost řemesla a rozvoj umění místních tvůrců hraje šestice uměleckoprůmyslových sklářských a šperkařských škol, které zřizuje Liberecký kraj. Od Kamenického Šenova až po Harrachov jsou v kraji rozmístěné hutě, brusírny, malírny nebo bižuterní ateliéry. To je světový unikát – nikde jinde na světě nenajdeme tolik sklárny na jednom území. Křišťálové údolí začalo v roce 2019 se 45 firmami, sklářskými školami a muzei. Dnes sdružuje na 120 subjektů, které prezentuje pod jednou značkou místním i turistům.

Na pravidelné akce přijíždí lidé z celé republiky i ze zahraničí. Typickým příkladem je Víkend Křišťálového údolí, který se koná pravidelně od roku 2019. Sklářská muzea i jednotlivé výrobce ročně navštíví kolem čtvrt milionu turistů i místních. Loni se uskutečnil již čtvrtý ročník letního

35 tisíc

Téměř tolik lidí navštívilo loňský ročník festivalu Crystal Valley Week.

Sklářství má v našem kraji opravdu dlouhou tradici – historie výroby skla v Lužických horách sahá až do konce 13. století.

festivalu Crystal Valley Week. Cestu na jednotlivé výstavy, módní přehlídky, instalace, workshopy nebo přednášky si našlo téměř 35 tisíc návštěvníků. Sklo a šperky mohli vidět na třiatřiceti místech v Liberci a Jablonci nad Nisou. Stále častěji se lze na festivalu setkat i s tvorbou mezinárodně činných umělců, kteří jsou spjati s místními hutěmi a ateliéry.

Crystal Valley ale s létem nekončí. Během Víkendu Křišťálového údolí, který se loni uskutečnil od 18. do 19. října, přivítalo své návštěvníky více než

padesát provozů po celém Libereckém kraji. Poprvé se pak křišťálový tým představil s třicítkou výrobců i na akci v Praze, kterou připravil společně s Magistrátem hlavního města Prahy na 28. října 2025. Spojena byla s Dnem otevřených dveří pražského magistrátu na Mariánském náměstí.

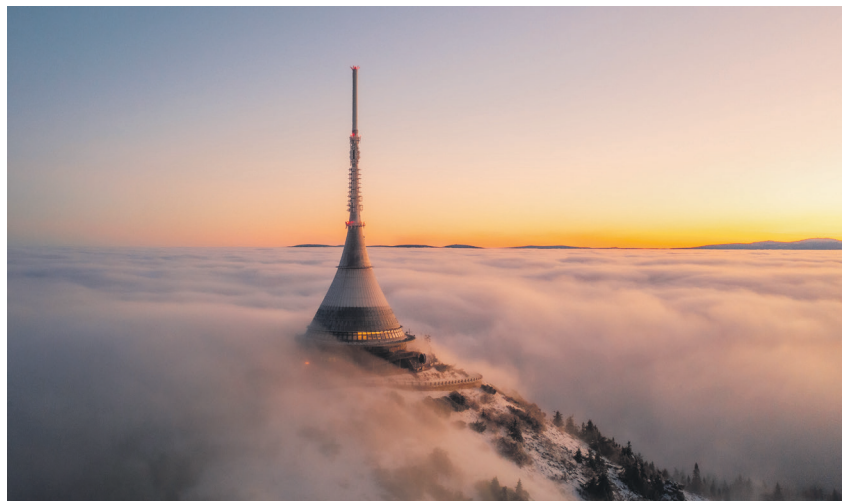
A na samém konci loňského roku jste mohli během druhého adventního víkendu, tedy 6. a 7. prosince, navštívit Křišťálové Vánoce u Liebiegů, které se uskutečnily díky spolupráci s libereckým Palácem Liebieg. Bližší podrobnosti o Křišťálovém údolí a aktuálních akcích najdete na webových stránkách www.crystalvalley.cz.

0 magazínu

Každý měsíc vychází v elektronické podobě magazín **Kraj**, který seznamuje s funkcemi Libereckého kraje a jeho organizací – naleznete jej na adrese magazin.kraj-lbc.cz. Tato tištěná podoba shrnuje nejzajímavější témata právě skončeného roku 2025. Přináší přehled toho, jak kraj pečuje o kulturní dědictví, podporuje místní producenty, vzdělávání a rozvoj komunitního života a zároveň zajišťuje sportovní a volnočasové využití pro všechny generace. Dozvíte se například o plánech na rekonstrukci horského hotelu a vysílače na Ještědu, která směřuje ke snahám o zápis na seznam světového dědictví UNESCO, nebo o péči o libereckou botanickou a zoologickou zahradu, ve které probíhá modernizace pavilonů a příprava nové části Údolí ohrožené divočiny. Literatuře se věnujeme ve článku shrnujícím loňský ročník soutěže Kniha roku, regionální potravinářské produkci pak v článku o soutěži Výrobek roku Libereckého kraje,

kteřá každý rok upozorňuje na kvalitu potravin z našeho kraje. Nechybí ani zprávy o kulturních a vzdělávacích akcích, jako jsou Educa Week či oblíbené krajské dožínky v Brništi. Mezi kulturní akce lze jistě zařadit i ty spojené se značkou Křišťálové údolí. Jsme rádi, že se daří propojit místní umělce a výrobce s návštěvníky z regionu i ze zahraničí. Magazín přináší rovněž informace o podpoře sportu, od lyžařských běžeckých a sjezdových tratí až po rekonstrukci skokanských můstků v Harrachově. Dozvíte se i o podpořených projektech krajské potravinové a nábytkové banky, které pomáhají lidem v tíživé životní situaci. A v neposlední řadě se ohlédneme i za soutěží Vesnice roku, jejíž krajské kolo vyhrály Roprachtice na Semilsku. Uvidíte, že Liberecký kraj není pouze správním orgánem, ale aktivním partnerem obyvatel, který usiluje o to, aby byl náš kraj ideálním místem k životu, práci i aktivnímu odpočinku.

Památky, festivaly, ale i rostliny a zvířata. Péče o kulturu není Libereckému kraji lhostejná

Ještěd, ikonický horský hotel a vysílač architekta Karla Hubáčka, oprávněně patří k nejvýraznějším stavbám Libereckého kraje. I proto kraj plánuje jeho odkup a citlivou rekonstrukci, která má otevřít cestu k zápisu na seznam UNESCO.

Starat se o cenné historické dědictví a zároveň nezapomínat ani na současnou kulturu – to s sebou nese nemalé finanční investice. Pro Liberecký kraj ale rozhodně není kultura pomyslnou Popelkou, naopak, požívá nemalé péče. A že témat, na něž se zaměřuje krajská podpora, není málo: například odkaz architekta Karla Hubáčka, cesta Ještědu na seznam UNESCO, investice do liberecké zoologické a botanické zahrady i podpora kulturních památek.

Kraj poskytuje na obnovu památek dotace z krajského dotačního fondu,

ale také individuální dotace v případě rozsáhlých obnov. Jen trocha čísel pro představu: za poslední tři roky individuálními dotacemi ve výši přes čtyřicet milionů korun podpořil téměř padesát obnov památek. Z dotačního programu na jejich obnovu mezi 220 památek rozdělil 56,7 milionu a z programu na jejich stavebně historický průzkum uvolnil 1,2 milionu korun.

Kraj též podporuje významné kulturní akce, ať jsou to třeba mezinárodní filmový festival Anifilm nebo mezinárodní hudební přehlídka Lípá

Musica. Ostatně náš kraj má pestrou kulturní historii, připomeňme třeba jen legendární výstavu Socha a město v roce 1969. Na tuto minulost navazuje neméně bohatou přítomností. Vznikl seznam významných akcí, které kraj finančně podporuje. Jsou na něm nejen kulturní, ale také sportovní nebo společenské aktivity s nadregionálním přesahem, které mají od kraje zajištěnou dlouhodobou finanční podporu.

Ikonicou stavbu – horský hotel a vysílač na vrcholku Ještědu – hodlá kraj v letošním roce od společnosti České radiokomunikace odkoupit a pokračovat v přípravě projektové dokumentace k chystané rekonstrukci. Po jejím ukončení bude usilovat o zápis horského hotelu a vysílače na Seznam světového dědictví UNESCO. Jedná se o národní kulturní památku a rekonstrukce tak musí ctít původní návrh architekta Hubáčka. Nebude to snadné, ale cíl je jasný: obnovit krásu výjimečné stavby, která je symbolem kraje a jedinou stavbou České republiky v historii, která kdy byla oceněna prestižní Perretovou cenou.

Peníze plynou také do botanické a zoologické zahrady, kterou Liberecký kraj převzal od statutárního města Liberce. Od té doby intenzivně pracujeme na plánování a realizaci jednotlivých investic. Týká se to nejen re-

konstrukcí pavilonů ve stávající části zahrady, Lidových sadů a Dětského koutku, ale také rozvojových ploch. Některé projekty se již zdárně naplnily, jiné začínají. To je třeba revitalizace pavilonu žiraf, jež je prvním velkým krokem na cestě k rozsáhlé modernizaci zoo. V plánu je zdvojnásobení plochy

areálu zoologické zahrady, nová část už má i své jméno: Údolí ohrožené divočiny. Na přelomu let 2027 a 2028 by měla být hotová projektová dokumentace a vydané stavební povolení. Botanickou zahradu pak čeká postupná obnova pláště skleníků a instalace systému hospodaření s dešťovou vodou.

Zrekonstruované Lidové sady Liberec se veřejnosti slavnostně otevřely 28. prosince 2025. Získaná dotace z Národního plánu obnovy činila úctyhodných 121 milionů korun.

Babička, Krakonoš i oběti holocaustu. Knihy roku 2025 Libereckého kraje

Autoři ocenění v soutěži Kniha roku 2025 Libereckého kraje. Zleva: Petra Laurin, Otokar Simm, Pavel Novotný, Kateřina Portmann, Pavel Michal, Svatava Hejralová, Anna Baldová, Petra Slovákova, Michaela Kubišová.

Slavnostní předávání ocenění soutěže Kniha roku Libereckého kraje se konalo ve středu 14. května 2025 v Krajské vědecké knihovně v Liberci. Celkem bylo přihlášených 41 publikací. Vítězové byli vyhlášeni v několika kategoriích, které zahrnovaly beletrii, literaturu pro děti a mládež, odbornou literaturu a další. Nutno dodat, že od začátku soutěže lze zaznamenat zvyšující se kvalitu vydávaných regionálních knih. Nejen co se obsahu týká, ale také z hlediska grafické úpravy a polygrafického zpracování.

V kategorii Beletrie a poezie zvítězila kniha *Babička* autora Pavla Novotného, která patřila i mezi doporučené knihy poroty soutěže Magnesia Litera. V kategorii Literatura pro děti a mládež, učebnice vyhrála kniha Petry Laurin a Jana Šebelky *Krakonoš Pán hor / Rübezahl, der Herr der Berg*.

Publikace *Muzeum na křižovatce* od Severočeského muzea v Liberci získala ocenění v kategorii Odborná a populárně naučná literatura. Kniha zaujala i svou grafickou úpravou od Jana Havla a kvalitními fotografiemi libereckého fotografa Aleše Jungmanna. Druhou oceněnou knihou v kategorii Odborná

a populárně naučná literatura je titul *Návrat domů – Liberecké oběti holocaustu*, výsledek dlouholetého bádání studentů a absolventů katedry historie PF TUL pod vedením historičky Kateřiny Portmann. Nelehkou problematiku holocaustu pojímá na pozadí osobních příběhů konkrétních obyvatel města a jejich rodin.

Tvůrčí Skupině 7, známé také jako liberecká Sedmá, se věnovala výstava, kterou jste mohli od listopadu 2024 do února 2025 navštívit v Oblastní galerii Liberec. Oproti jiným skupinám, které v druhé polovině minulého století známe z československého výstavního provozu, se v ní potkali nejen výtvarní umělci, ale i skláři, textilní výtvarníci a produktoví grafici. K výstavě vznikl i neméně skvostný katalog *Skupina 7* v grafické úpravě Jakuba Štěpánka – a právě tato publikace získala ocenění v kategorii Umělecká monografie a výtvarná publikace.

Vítězem kategorie Zvláštní Cena čtenářů se stala kniha, která od nich získala nejvíce hlasů. S celkem 596 hlasy je jí *Tenhle svět nás ještě potřebuje* autorky Svatavy Hejralové. „Celá moje kniha je věnovaná sto letům loutek, které hrají ve Vysokém nad Jizerou v divadelní budově *Krakonoš, ta letos slaví taky sto let*,“ dodává autorka.

Oceněným za mimořádný přínos v oblasti literatury je jizerskohorský patriot Otokar Simm, mj. též laureát Pocty hejtmána, jehož literární dílo obohatilo nejen regionální, ale i národní kulturní scénu. Jednotliví vítězové v kategoriích Beletrie a poezie, Odborná a populárně naučná literatura, Literatura pro děti a mládež, učebnice, Umělecká monografie a výtvarná publikace, Kniha o obci a Osobnost získali odměnu deset tisíc korun a cenu, kterou speciálně pro tuto soutěž vyrobila Střední uměleckoprůmyslová škola sklářská v Kamenickém Šenově.

41
Tolik titulů bylo přihlášeno do loňského ročníku soutěže Kniha roku Libereckého kraje.

Kde nastartovat kariéru? Educa Week poradil

Jednou z novinek ročníku 2025 bylo také nové uspořádání výstavních prostor. Na ploše arény se mezi školami objevily i stánky firem. Doslova tak dochází k propojení prestižních zaměstnavatelů v Libereckém kraji s nabídkou vzdělání.

Krajská metropole v loňském roce hostila už 19. ročník největšího veletrhu vzdělávání a pracovních příležitostí na severu Čech – Educa Week 2025. Od 6. do 12. října zaplnily Liberecký kraj konference, workshopy, kariérní poradenství, programy pro školy i rodiny. Vrcholem týdne byl veletrh Educa Expo v Home Credit Areně ve dnech 9. až 11. října. Představil desítky středních škol, firem a institucí s nabídkou studia, praxí i pracovních příležitostí. Devatenáctý ročník přinesl rekordní účast – do programu se zapojilo přes šedesát firem a organizací a více než padesát škol a vzdělávacích institucí.

Educa se stává čím dál atraktivnějším místem i pro manažery, odborníky na vzdělávání a osobní rozvoj. „Dnes už nestačí jen kvalitně studovat – k získání dobrého zaměstnání je potřeba i co nejširší praxe už během studia. Volbě školy či budoucího oboru proto studenti i jejich rodiče věnují stále více času a hledají co nejvíce informací. A přesně to Educa v letošním roce připravila. Nastartovat kariéru jsme se snažili všem, kteří prošli branami arény,“ řekl ředitel veletrhu Lukáš Přinda z pořádající společnosti SFM Liberec. Bohatý program vyvrcholil na třídním veletrhu vzdělávání a pracov-

ních příležitostí Educa Expo v liberecké Home Credit Areně od čtvrtka 9. do soboty 11. října 2025. „Letos se programově orientujeme také na nabídku pro středoškoláky. Veletrh není jen o prezentaci pro žáky posledních ročníků základních škol. Nastartovat kariéru se budeme snažit i těm, kteří hledají kvalitní praxi a chtějí se aktivně zapojit do pracovního procesu v libereckých firmách,“ řekl během veletrhu Přinda. Studenti měli příležitost získat veškeré informace nejen od přítomných pedagogů, ale i studentů nebo absolventů konkrétních škol přímo na stáncích.

Digitální technická mapa kraje pomáhá a vítězí

Už od poloviny roku 2023 mohou úředníci, stavaři, ale i obce, města a firmy na jednom místě nalézt ucelené množství technických, ekonomických či funkčních informací o objektech v regionu. Je tomu tak díky projektu digitální technické mapy Libereckého kraje. Výstupem projektu je významný agendový informační systém veřejné správy; jeho primárním účelem je evidence údajů o stavbách a zařízeních pro usnadnění agendy digitálního stavebního řízení. Užitečné informace získává doslova z terénu. K dispozici už nejsou jenom stručná a zjednodušující data, ale z plánů a snímků se lze

je o objektech a zařízeních, které jsou obsahem této mapy. Kraj proto pořídil aplikace, které to umožní obcím splnit a zároveň získat nástroj na vedení pasportu lokálních komunikací v kvalitě potřeb digitální technické mapy. Aplikace mapovaly dopravní i technickou infrastrukturu. Pod dopravní infrastrukturu spadají úseky komunikací včetně křižovatek, železničních přejezdů, mostů, propustků, tunelů, opěrných a protihlukových stěn, svodidel a podobně. Technickou infrastrukturou se rozumí objekty a zařízení: vpusti na dešťové kanalizaci, šachty na kanalizační síti, šachty, hydranty

dozvědět další důležité a podrobnější parametry o konkrétních objektech. V praxi je možné je využít při rekonstrukcích krajských silnic, stavbách budov či zlepšení infrastruktury měst a obcí. Při získávání patřičných podkladů bylo potřeba, abys Libereckým krajem obce a vlastníci (případně i provozovatelé nebo správci dopravní a technické infrastruktury) spolupracovali a předali úda-

a šoupata na vodovodní síti, sloupy veřejného osvětlení, nosiče svislého dopravního značení, nosiče kamerového systému a tak dále. Koncem roku 2024 se digitální technická mapa Libereckého kraje dočkala významného ocenění v rámci Egovernment The Best 2024. Jedná se o tradiční soutěžní sbírku nejzajímavějších projektů elektronizace veřejné správy v České republice.

Výrobek roku Libereckého kraje opanovaly steak, chléb, sýr i med

Zrající ovčí sýr, jahodový sirup, kysané červené zelí nebo kozí bryndza. I to jsou produkty z regionu, které v roce 2025 obdržely značku Výrobek roku Libereckého kraje. Hodnotitelská komise navrhla na udělení této značky, která je

výrobky získávají na základě rozhodnutí Zastupitelstva Libereckého kraje označení Výrobek roku Libereckého kraje, které mohou užívat po celou dobu dodávání na trh, dokud se nezmění jejich složení, vzhled či kvalita.

Výrobek roku tradičně přináší výběr toho nejlepšího z produkce místních potravinářů.

zárukou kvality a poctivosti místních výrobců, celkem deset produktů z našeho kraje. Vybírala ze 139 výrobků od 37 regionálních výrobců. Přihlášené potraviny hodnotila komise složená z členů Výboru životního prostředí a zemědělství Libereckého kraje, zástupců dozorových orgánů, Potravinářské komory České republiky a Krajské hygienické stanice Libereckého kraje. Kromě senzorického hodnocení, obalu a technologie výroby se při hodnocení zohledňoval i vliv výrobku na zdraví spotřebitele. Co je vlastně cílem soutěže? Podporovat lokální zemědělské a potravinářské produkce a zároveň upozorňovat obyvatele Libereckého kraje na kvalitní potraviny z místních zdrojů. To, že vznikají přímo v kraji, podporuje lokální ekonomiku a zároveň i zkracuje dodavatelský řetězec, což je prospěšné pro životní prostředí. Komisi navržené a Výborem životního prostředí a zemědělství doporučené

Slavnostní vyhlášení vítězů v jednotlivých kategoriích se uskutečnilo v rámci programu Krajských dožíněk, které se konaly 6. září 2025 v Brništi. Protože Liberecký kraj chce podpořit všechny kvalitní výrobce místních potravin, mohou ti, kteří splnili podmínky soutěže, užívat označení Výrobce z Libereckého kraje, a to bez ohledu na umístění v soutěži.

Celkem 139 výrobků od 37 regionálních výrobců se v loňském roce ucházelo o značku Výrobek roku Libereckého kraje.

Kraj nezapomíná (ani) na lyžaře. Pomáhá sjezdařům i běžkařům

Vy tam v Liberci se rodíte s prkýnky na nohou. Vyposlechnout si právě tuto větu při návštěvě různých koutů České republiky, hlavní město nevyjímaje, není ničím neobvyklým. Liberecký kraj je totiž více než stovku let rájem lyžařů – a to běžkařů i těch na sjezdovkách; během času se k nim přidali snowboardisté. Místní horské klima a především velké množství areálů, které nabízejí vyžití pro všechny, řadí liberecký region k nejvyhledávanějším lokacím pro zimní sporty a radovánky. Liberecký kraj zimní sporty různými způsoby podporuje, ať už propagací konkrétních míst a atrakcí, či finančně.

Mimo jiné se tak během uplynulých let podařilo podpořit úpravy lyžařských běžeckých tratí v celkové délce přes šest set kilometrů a opravu povrchu tratí v Rekreačním a sportovním areálu Vesec, v říjnu zastupitelstvo schválilo program na podporu zimní údržby běžeckých lyžařských tratí.

A kam si s lyžemi vyrazit? Nejoblíbenějším místem pro běžecké lyžování je Jizerská magistrála, která nabízí běžkařům bezmála dvě stě kilometrů tratí. Tu svou si najdou začátečníci i zdatní lyžaři a ve stopách se projedou z Bedřichova a Jizerky, ale

i z dalších nástupních míst, jimiž jsou Oldřichov v Hájích, Nové Město pod Smrkem, Desná, Horní Polubný nebo Martinské údolí v Kořenově. Stopy vedou přírodou Chráněné krajinné oblasti Jizerské hory. Další možnost sklouznout se nabízí běžkařům Krkonošská magistrála, která navazuje na tu Jizerskou, a nabízí více než sedmdesát kilometrů spíše náročnějších tratí. Třetí možností je Lužická lyžařská magistrála, která vznikla propojením jednotlivých místních lyžařských okruhů Novoborska a vede z Práchně přes Jedličnou, Novou Huť, Sedlo a Stožce na Myslívny.

Milovníci sjezdového lyžování najdou v kraji desítky svahů, několik jich je v Jizerských horách, velký lyžařský areál je na Ještědu nebo v Rejdicích u Kořenova, přejet pak stačí do nedalekého Harrachova nebo Rokytnice nad Jizerou. Oblíbě se v poslední době těší také sáňkování – nové dráhy vznikly například na Černé Studnici na Jablonce nebo u Hejtní.

Liberecký kraj proslul také skoky na lyžích. V Harrachově vzniklo Národní sportovní centrum zimních sportů, které se má stát hlavní tréninkovou plochou pro české reprezentační sportovce klasického lyžování. V plánu je

V součtu více než

600 km

lyžařských běžeckých tratí se podařilo upravit za podpory kraje v uplynulých letech.

V plánu je i modernizace stadionu v Bedřichově. Jeho cílem je postavit budovu s důstojným zázemím pro běžkaře, prodloužit zasněžovací systém až k rozcestí U Buku a vzniknout by měl také čtyřkilometrový okruh využitelný pro tréninky dětí i rekreační běžkaře. Náklady se odhadují na 113 milionů korun včetně DPH. Liberecký kraj projekt finančně podpoří 34 miliony korun.

i rekonstrukce tamních skokanských můstků. Je jich pět, přičemž žádný jiný takový areál pro skokany a sdruženáře v Česku není. Středisko je ale ve velmi špatném stavu a většina můstků byla v posledních letech mimo provoz. V areálu jsou tři malé můstky K-40, K-70 a K-90. Velký můstek s kritickým bo-

dem K-120 (HS 162) je uzavřený přes patnáct let a mamutí K-180 od roku 2014.

Obnova začne můstkem K-120, následovat by měla obnova areálu malých můstků a až nakonec dojde i na takzvaného mamuta. Přestavbou by měl vzniknout unikátní typ můstku na rozmezí K-120 a mamutího můstku,

který do budoucna umožní pořadat vrcholné mezinárodní sportovní akce. Celkové náklady na rekonstrukci prvního můstku se odhadují na čtyřicet až padesát milionů korun, Liberecký kraj je připraven projekt podpořit stejnou částkou jako město, tj. zhruba dvaceti miliony korun.

Krajské dožínky opět hostilo Brniště

Dožínky, tradiční slavnost u příležitosti ukončení žní, byly pro naše předky symbolem konce období nouze a počátku dostatku potravin.

Den, který je věnován nejen oslavě úrody, ale také počtí celému odvětví zemědělství, potravinářství, jakož i řemeslům a výrobcům z regionu. To jsou Krajské dožínky Libereckého kraje, které se uskutečnily v sobotu 6. září 2025 v Brništi. Nechyběly ani muzika a doprovodný program pro dospělé i děti.

Uspořádat dožínky v Brništi se Liberecký kraj rozhodl i proto, že v tamní zemědělské společnosti ZOD si odbývají praxi studenti Střední zemědělské školy v České Lípě, jejímž zřizovatelem je právě kraj – stejně jako Střední školy hospodářské a lesnické ve Frýdlantě, kde se dožínky rovněž konají.

V poledne dožínky zahájilo díkuvzdání za úrodu v kostele svatého Mikuláše. Z něj vyrazil okolo půl jedné dožínkový průvod následovaný předáním dožínkových věnců.

Pořadatelé uchystali v areálu Lesní Zátíší program pro všechny věkové kategorie návštěvníků. Děti i dospělí si mohli zkusit vyrobit do-

žínkové suvenýry ve výtvarných dílnách a rozšířit si znalosti o zemědělství, regionálních produktech a řemeslech.

Konala se i výstava hospodářských zvířat. Milovníkům řemesel a místních produktů byli k dispozici regionální výrobci a řemeslníci, kteří jim rádi představili své výtvo-ry a speciality. Předvedla se rovněž moderní i historická zemědělská technika, která představovala zemědělský pokrok a inovace.

Během celého dne se také hrálo, zpívalo a tančilo. Hlavním bodem programu byl koncert Jiřího Pavlici s kapelou Hradišťan, vystoupil také folklorní soubor Šafrán. Dále se mohli návštěvníci těšit na ukázkou orby koněm a vystoupení mažorettek Adelline. Pro děti i dospělé byla připravena výstava dravců s názvem *Dotkni se křídel*, nechyběl turnaj šermířů Řád Černých rytířů, taneční skupina Tutti Frutti či kapela Adaptace. Vstup i parkování byly zdarma.

Pomáhat potřebným. Kraj podporuje nábytkovou i potravinovou banku

Pomoc lidem v tíživé životní situaci patří k prioritám Libereckého kraje. Ten proto dlouhodobě a systematicky podporuje mimo jiných institucí i krajskou nábytkovou banku a potravinovou banku, které pomáhají těm, kteří se bez podpory neobejdou.

Aktuální výše dotace pro potravinovou banku od Libereckého kraje činí šest set tisíc korun, přičemž celkové roční náklady na provoz potravinové banky jsou 7,9 milionu. Banka se zabývá distribucí neprodejných potravin z obchodních řetězců, snaží se omezit plýtvání potravinami a zároveň pomoci lidem stíženým nepřízní osudu.

Nábytková banka obdržela od kraje rovný milion; celkové roční náklady na provoz nábytkové banky představují pět milionů. Banka získává od dárců již nepotřebný nábytek a vybavení domácností, které by jinak skončilo coby odpad. Lze jej však dále upravit nebo opravit a zdarma poskytnout potřebným.

Již od roku 2024 funguje při nábytkové bance také RE-USE obchůdek, který dává mnoha zajímavým věcem další šanci na nový život. Tyto artefakty, mezi něž patří třeba nádoby, obrazy, kuchyňské spotřebiče, dekorativní předměty či drobnější nábytek, tak dostávají druhou šanci.

I drobnosti jako hrníčky mohou dostat druhou šanci a posloužit potřebným v nové domácnosti.

Nábytková banka sídlí v bývalém obchodním domě Luna v centru libereckého sídliště Kunratická. „Tady nábytek nějakým způsobem drobně ošetříme, znovu naložíme a pak ho odvážíme zdarma lidem, kteří jsou postiženi nějakou finanč-

ní nebo sociální nouzí,“ řekla ředitelka banky Jitka Večerníková. Darování nepotřebného nábytku je velmi jednoduché. „Nábytková banka se o vše postará. Stačí, když nás lidé kontaktují telefonicky,

Talíře i další drobné vybavení domácnosti nabízí RE-USE obchůdek za symbolické ceny.

e-mailem nebo přes WhatsApp, pošlou nám nabídku s fotografiemi nábytku tak, abychom dokázali dopředu posoudit, jestli je pro nás využitelný. My je poté zase zpátky zkontaktujeme a domluvíme s nimi termín, kdy si pro věci přijedeme,“ popsala Večerníková. Nábytková banka sama nerozhoduje o tom, kdo má nárok na pomoc. „Příjemce podporujeme ve spolupráci s odběratelskými organizacemi, to znamená, že my sami neposuzujeme to, kdo pomoc obdrží. Organizace zpravídlá pracují v sociálních službách v rámci měst a obcí a potenciální klienty znají. Potvrdí jejich potřebnost, vyplní s nimi žádost, tu nám zašlou a my na jejím základě potom pomoc poskytneme,“ doplnila ředitelka. Nábytková banka má otevřeno po předchozí telefonické dohodě od 8 do 15 hodin. Nabídky nábytku a žádosti o něj lze směřovat na telefonní číslo +420 732 670 571, e-mailová adresa zní info@nbliberec.cz.

Potravinová banka Libereckého kraje vznikla jako čtvrtá v České republice a v krajské metropoli funguje od léta

2013. Sídlí v prostorách bývalé pošty v liberecké čtvrti Rochlice v ulici Pionýrů nedaleko základní školy Dobílašova.

Potravinová banka shromažďuje trvanlivé i čerstvé potraviny, které by

jinak mohly přijít nazmar, a prostřednictvím spolupracujících organizací je předává lidem v tíživé životní situaci. Pomoc směřuje zejména k rodinám s dětmi, seniorům, osobám se zdravotním postižením či lidem bez domova. Banka tak propojuje dárce z řad obchodníků, výrobců i veřejnosti s těmi, kteří se bez základní potravinové pomoci neobejdou, a zároveň přispívá ke snižování plýtvání potravinami. Otevřeno tu mají od pondělka do čtvrtka od 8 do 16 hodin, o pátcích od 8 do 14 hodin, v sobotu, neděli a ve svátky je zavřeno. Menší dary potravin lze přinést kdykoliv do banky, věnovat je lidé mohou také při Sběrce potravin dobrovolníkům u pokladen obchodů. Producenti, zemědělci či výrobci mohou přímo kontaktovat ředitele Josefa Vlčka na reditel@pbliberec.cz. Na webu pbliberec.cz je k nalezení seznam obcí, v nichž působí organizace, které s bankou spolupracují a mohou potravinovou pomoc zajistit.

Vesnicí roku Libereckého kraje 2025 se staly Roprachtice na Semilsku

Dominantou obce Roprachtice je barokní kostel Nejsvětější trojice z roku 1768 s přilehlým hřbitovem. Hned pod kostelem najdeme další kulturní památku: barokní faru s mansardovou střechou, kterou nechal postavit ve 2. polovině 18. století František Václav z rodu Caretto-Millesimo.

Čtrnáct obcí z regionu se přihlásilo do krajského kola soutěže Vesnice roku. Během května a června je navštívila komise a vybrala vítěze – Roprachtice na Semilsku. Slavnostní vyhlášení spojené s oceněním libereckého krajského kola se uskutečnilo 7. srpna právě tam. V Libereckém kraji se do devěta-dvacátého ročníku soutěže přihlásilo čtrnáct obcí. Osm obcí z Liberecka, tři z Jablonecka, dvě ze Semilska a jedna z Českolipska. Přihlášené obce komise hodnotila v oblastech koncepční dokumenty, společenský život, aktivity ob-

čanů, podnikání, péče o stavební fond a obraz vesnice, občanská vybavenost, inženýrské sítě a úspory energií, péče o veřejná prostranství, přírodní prvky a zeleň v obci, péče o krajinu, připravované záměry a informační technologie obce. Dvanáctičlenná komise hodnotitelů navštívila během dvou květnových a tří červnových dnů všechny přihlášené vesnice. Komise hodnotila způsob prezentace obce, body mohli soutěžící nasbírat i předloženými materiály. Nejlepe si vedly právě Roprachtice, které

se v roce 2025 účastnily soutěže již po čtvrté. Za tu dobu se jim podařilo získat oranžovou a v roce 2024 dokonce i modrou stuhu. Třebaže mají Roprachtice necelých tři sta obyvatel, ročně tu ve spolupráci s místními spolky pořádají okolo čtyřiceti akcí. Nebývale bohatý spolkový život nabízí pestrou škálu kulturních povyražení – od aktivní ochotnické činnosti či loutkového divadla přes taneční skupinu Poupata až po harmonikáře, kteří zde každoročně pořádají i svá setkání.

Vlastní hospodu se sálem provozuje místní sokolský odbor a kromě běžných cvičení všech generací se úspěšně zabývá též dálkovým během na lyžích. Skvělých soutěžních výsledků dosahují hasiči, zejména dětští. Obec spolupracuje s místními řemeslníky – truhlářem, kolářem, kovářem či tesařem, jejichž práce je viditelná na obecních zakázkách. Zejména díky okrašlovacímu spolku v Roprachticích místní pečují o drobné památky a spolupracují s farností na

dílčích opravách kostela a jeho okolí. Obec má připravené projekty na přestavbu někdejší školy, vybudování nové autobusové zastávky i dětského hřiště. Roprachtice v loňském roce za souhlasu obyvatel od místního patriota zakoupily pro své využití jím postavenou kamennou rozhlednu se zázemím, které je využíváno pro obecní akce. Obec úzce spolupracuje s místním zemědělským družstvem, které se zaměřuje na produkci mléka, masa a dalších plodin. Pořádá též chovatelské dny. Obec za vítězství v krajském kole obdržela vedle Zlaté stuh a postupu do republikového finále také finanční ocenění ve výši 1 250 000 korun z ministerstva pro místní rozvoj. Liberecký kraj vítězi krajského také umožňuje čerpat dotaci z Programu obnovy venkova ve výši půl milionu korun. Slavnostní předání cen se uskutečnilo 7. srpna 2025 přímo v Roprachticích. Počátkem září navštívila obec celostátní komise soutěže, která následně ze třinácti finalistů vybrala vítěze soutěže Vesnice roku 2025 – obec Písečná z Pardubického kraje.

Ale zpět do kraje našeho. Zlatá stuha není jediným oceněním v krajském kole. Modrou stuhu za komunitní život získala obec Janův Důl, Bílou stuhu za práci s mládeží a podporu rodiny Višňová a Fialovou stuhu pro inovativní obec získaly Rynoltice. Liberecký kraj také uděluje ocenění, která jsou spojena s možností dotace z Programu obnovy a rozvoje venkova. V roce 2025 za ně kraj rozdělil celkem sedm set padesát tisíc korun, což je o dvě stě padesát tisíc více než v minulých letech. Obce, které získaly Diplom za moderní knihovnické a informační služby a Diplom za vzorné vedení obecní kroniky, Liberecký kraj obdaroval šeky ve výši dvacet tisíc korun.

296

Tolik obyvatel měly k 1. lednu 2025 Roprachtice, vesnice roku Libereckého kraje.

Rok 2025 v Libereckém kraji — co se podařilo?

Ekonomika

- + Připravit bilanci rozpočtu kraje na rok 2025 a z vlastních zdrojů zajistit 6 miliard korun již na začátku roku, což umožnilo připravit a uvolnit prostředky na financování a předfinancování rekonstrukcí a oprav silnic v celkovém objemu 2,17 miliardy korun,
- + zajistit finanční prostředky v Dotačním fondu kraje částkou 166,75 milionu korun ihned na začátku roku 2025 a umožnit tak podávání žádostí o podporu, které byly díky dobrému hospodaření dále navýšeny na 183,4 milionu korun,
- + zajistit z vlastních zdrojů dofinancování projektu Modernizace KNL – Etapa č. 1 v objemu 380 milionů korun a na další investiční příspěvky pro Krajskou nemocnici Liberec v letech 2025 až 2030.

Doprava

- + Dokončit rekonstrukce a opravy krajských silnic v délce 27,17 kilometru,
- + čerpat dotace ze Státního fondu dopravní infrastruktury ve výši 80,8 milionu korun,
- + podpořit projekty v oblasti cyklo-dopravy v kraji ve výši 12 milionů korun,
- + zajistit veřejnou drážní osobní dopravu a veřejnou linkovou dopravu v rozsahu 22 milionů kilometrů,
- + zajistit stabilní provoz turistických a nostalgických vlakových linek v Libereckém kraji,
- + dokončit výstavbu páteřní cyklo-trasy Greenway Jizera v úseku Turnov–Příšovice.

Školství a sport

- + Ve školním roce 2024/2025 vzdělávat celkem 17 651 žáků a studentů v mateřských, základních, středních a vyšších odborných školách,
- + poskytnout odbornou péči 3 214 klientům ve speciálně pedagogických centrech a 9 330 klientům v psychologických poradnách,
- + podpořit 62 škol v rámci dotačního programu Specifická primární prevence rizikového chování částkou 1 776 724 korun,
- + podpořit 78 subjektů věnujících se dětem a mládeži v rámci dotačního programu Program volnočasových aktivit, a to částkou 4 556 042 korun,
- + zajistit výpravu 79 sportovců a 35 trenérů na Hry XI. zimní olympiády dětí a mládeže, které se konaly v lednu v Moravskoslezském kraji,
- + umožnit rekreačním i výkonnostním sportovcům lyžování na více než 600 kilometrech upravených běžeckých tratí.

Sociální věci

- + Podpořit 219 sociálních služeb v základní síti sociálních služeb kraje částkou 1 076 720 165 korun z prostředků MPSV,
- + zajistit spolufinancování sociálních služeb z rozpočtu Libereckého kraje na rok 2025 částkou 60 milionů korun,
- + v základní síti sociálních služeb zajistit 2 723 lůžek u pobytových služeb a celkem 2 508 úvazků pracovníků,
- + z projektu Podpora a rozvoj sociálních služeb financovat 15 sociálních služeb celkovou částkou 83 294 301 korun.

Rozvoj

- + Dokončit 11 projektů spolufinancovaných z fondů Evropské unie o celkovém objemu 556,34 milionu korun,
- + realizovat žákovskou soutěž Business Talent s podtitulem Vymysli a vyrob chytrou hru, určenou pro žáky osmých a devátých ročníků základních škol Libereckého kraje,
- + v rámci projektu SELiK – sociální ekonomika Libereckého kraje otevřít kontaktní poradenské místo „SPoint“,
- + na základě mapování vytvořit otevřený katalog sociálních podniků a uspořádat čtvrtý ročník akce Fórum sociální ekonomiky ForSEK,
- + v rámci projektu Liberecký kraj sobě uspořádat první ročník MarkeThink Academy, uceleného vzdělávacího programu pro výrobce a řemeslníky,
- + podpořit 48 venkovských prodejen z programu OBCHŮDEK 2021+ ve výši 4,4 milionu korun.

Kultura, památková péče a cestovní ruch

- + Uspořádat třetí ročník unikátního festivalu Crystal Valley Week,
- + založit krajskou Centrálu cestovního ruchu Libereckého kraje,
- + pokračovat s opravami stávajících staveb Zoologické zahrady Liberec a přípravou rekonstrukce pavilonu a výběhu žiraf a zeber, rekonstruovat bistro v dětském koutku,
- + dokončit komplexní rekonstrukci Lidových sadů na kulturně kreativní centrum,

- + z Programu 7.2 Záchrana a obnova kulturních památek v Libereckém kraji podpořit celkovou částkou 15 357 462 korun obnovu 49 kulturních památek,
- + z Programu 7.3 Stavebně historický průzkum podpořit 13 žadatelů o vypracování Stavebně historického průzkumu ve výši 687 060 korun.

Zdravotnictví

- + Investovat do zdravotnictví v Libereckém kraji celkovou sumu 762,076 milionu korun, což je o 307,15 milionu více než v roce 2024,
- + finančně podpořit projekty v Nemocnici s poliklinikou Česká Lípa, a to prostřednictvím každoročně poskytované částky ve výši 40 milionů korun,
- + udržovat funkční projekt AED pro Liberecký kraj – v roce 2025 byly za 2 miliony korun zakoupeny baterie do automatických externích defibrilátorů, umístěných v terénu po celém kraji,
- + začít stavbu nové výjezdové základny v Jablonci nad Nisou se záložním operačním střediskem,
- + zajistit finanční podporu Horské služby částkou 200 000 korun na pořízení záchrannářského vybavení.

Životní prostředí a zemědělství

- + Spolupřát čtvrté jednání mezinárodní komise k Turóvu a podpořit financování 16 místních a regionálních projektů z Fondu malých projektů částkou 1 726 112 korun,
- + podpořit zadržování vody v krajině (20 projektů za 17 milionů korun),

- ochranu přírody a krajiny (31 projektů za 3 miliony korun), zemědělství a lokální produkci (37 projektů za 6,5 milionu korun), včelařství (22 projektů za 0,7 milionu korun), předcházení vzniku odpadů (18 projektů za 2,7 milionu korun) a environmentální vzdělávání, výchovu a osvětu (27 projektů za 2,2 milionu korun),
- + podpořit celkem 38 akcí z oblasti environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty zařazených do tradičního Kalendáře akcí resortu životního prostředí a zemědělství v celkové částce 1 031 000 korun,
- + uspořádat akci Krajské dožínky Libereckého kraje v Brništi a Den regionálních potravin v Liberci.

Liberecký kraj

Redakce
Magazín Libereckého kraje.
Vydává Liberecký kraj.
Toto číslo vychází v lednu 2026.

Kontakt
e-mail: media@kraj-lbc.cz
tel.: +420 485 226 324

magazin.kraj-lbc.cz